

на чијем подручју потрошач има пребивалиште, односно боравиште.”.

Члан 9.

Члан 53. мијења се и гласи:

“Парнични поступак покреће се тужбом.

Тужба мора да садржи:

- 1) одређен захтјев у погледу главне ствари и споредних тражења (тужбени захтјев),
- 2) чињенице на којима тужилац заснива тужбени захтјев,
- 3) доказе којима се утврђују ове чињенице,
- 4) назначење вриједности спора и
- 5) друге податке које у складу са одредбом члана 334. овог закона мора да има сваки поднесак.

Ако је тужилац у тужби навео правни основ, суд није везан за њега.”.

Члан 10.

У члану 54. у ставу 1. послје ријечи: “односа” додају се ријечи: “повреду права личности”.

Послје става 2. додају се ст. 3. и 4, који гласе:

“Тужба за утврђивање може се поднијети ради утврђивања постојања, односно непостојања чињенице, ако је то предвиђено посебним законом или другим прописом.

Тужба за утврђивање повреда права личности може се поднијети без обзира на то да ли је постављен захтјев за накнаду штете или други захтјев, у складу са посебним законом.”.

Досадашњи ст. 3. и 4. постају ст. 5. и 6.

У досадашњем ставу 4. који постаје став 6, број: “3.” замјењује се бројем: “5.”.

Члан 11.

У члану 56. послје става 1. додаје се нови став 2, који гласи:

“Ако тужилац преиначује тужбу због околности које су настале након подношења тужбе, тако да из истог чињеничног основа захтијева други предмет или новчану суму, тужени се таквом преиначењу не може противити.”.

Досадашњи став 2. постаје став 3.

Члан 12.

У члану 58. у ставу 1. ријечи: “у року из члана 57. овог закона” замјењују се ријечима: “до закључења главне расправе”.

Члан 13.

У члану 59. послје става 1. додају се нови ст. 2, 3, 4, 5, 6. и 7, који гласе:

“Тужба се уз изричито пристанак туженог може повићи и након закључења главне расправе до правоснажности одлуке којом се поступак пред првостепеним судом завршава. У том случају тужени свој захтјев за накнаду трошкова поступка мора поставити најкасније у својој сагласности за повлачење тужбе.

Ако у случају из става 2. овог члана дође до повлачења тужбе прије него што је првостепени суд донио одлуку, односно прије него што је она поводом жалбе достављена другостепеном суду, првостепени суд ће рјешењем утврдити да је тужба повучена, односно рјешењем утврдити да је тужба повучена и да је пресуда без правног дејства. Истим ће рјешењем суд одлучити и о захтјеву туженог за накнаду трошкова поступка.

Ако дође до повлачења тужбе пред првостепеним судом након доношења првостепене одлуке, док је поступак поводом жалбе у току пред другостепеним судом, првостепени суд ће одмах обавијестити другостепени суд да је тужба повучена.

Ако до повлачења тужбе дође након што је предмет достављен другостепеном суду, другостепени суд ће, ако прије тога није одлучио поводом жалбе, рјешењем утврди-

ти да је пресуда без правног дејства и да је тужба повучена. Истим рјешењем суд ће одлучити и о захтјеву туженог за накнаду трошкова поступка.

Поднесак којим се у случају из става 2. овог члана повлачи тужба подноси се првостепеном суду, који може, ако оцијени да је то потребно, одржати рочиште са странкама ради провјере да ли су испуњени услови за повлачење тужбе.

Тужилац може своју тужбу повићи и на расправи пред другостепеним судом.”.

Досадашњи став 2. постаје став 8.

Члан 14.

Послје члана 61. додаје се нови одјелјак ба, који гласи: “ба. Поступак за рјешавање спорног правног питања” и нови чл. 61а, 61б, 61в, 61г, 61д. и 61ђ, који гласе:

“Члан 61а.

Ако у поступку пред првостепеним судом у већем броју предмета постоји потреба да се заузме став према спорном правном питању које је од значаја за одлучивање о предмету поступка пред првостепеним судовима, првостепени суд ће, по службеној дужности или на приједлог странке, захтјевом покренути поступак пред Врховним судом Републике Српске (у даљем тексту: Врховни суд) ради рјешавања спорног правног питања.

Суд који је покренуо поступак за рјешавање спорног правног питања дужан је да застане са поступком док се не оконча поступак пред Врховним судом.

Члан 61б.

Захтјев из члана 61а. став 1. овог закона треба да садржи кратак приказ утврђеног стања ствари у конкретној правној ствари, наводе странака о спорном правном питању и разлоге због којих се суд обраћа са захтјевом за рјешавање спорног правног питања. Суд ће уз захтјев приложити и сопствено тумачење спорног правног питања. Захтјев се не доставља странкама на изјашњавање.

Ако странка предложи покретање поступка за рјешавање спорног правног питања, а противна странка није била у могућности да се изјасни о приједлогу, суд ће доставити приједлог тој странци на изјашњење у року од осам дана од дана достављања приједлога.

Првостепени суд је дужан да, уз захтјев за рјешавање спорног правног питања, достави предмет Врховном суду.

Члан 61в.

Врховни суд ће одбацити непотпун или недозвољен захтјев за рјешавање спорног правног питања.

Захтјев из става 1. овог члана је недозвољен, ако је о таквом захтјеву Врховни суд већ донио одлуку.

Члан 61г.

Врховни суд рјешава спорно правно питање по правилима поступка за усвајање правних ставова.

Врховни суд ће одбити да ријешити спорно правно питање ако оно није од значаја за одлучивање у већем броју предмета, у поступку пред првостепеним судом.

Врховни суд је дужан да ријешити спорно правно питање у року од 60 дана од дана пријема захтјева.

Члан 61д.

У одлуци поводом захтјева за рјешавање спорног правног питања Врховни суд износи разлоге којима обрада заузето правно схватање.

Одлука из става 1. овог члана доставља се суду који је покренуо поступак и објављује на интернет страници Врховног суда или на други погодан начин.

Члан 61ђ.

Ако је Врховни суд ријешити спорно правно питање, странке у поступку у коме се поставља исто спорно правно питање немају право да траже његово рјешавање у парници која је у току.”.

Члан 15.

У члану 71. ставу 2. ријечи: “те правни основ за наводе туженог” бришу се.

Члан 16.

У члану 73. последије става 1. додаје се нови став 2, који гласи:

“Уколико одговор на тужбу буде одбачен или повучен у складу са одредбама члана 336. став 3. овог закона, сматраће се да тужени није одговорио на тужбу.”.

Члан 17.

Послије члана 78. додаје се нови члан 78а, који гласи:

“Члан 78а.

Ако странка или њен законски заступник није у стању да се јасно и одређено изјасни о предмету расправљања, а нема пуномоћника, суд ће упозорити на потребу да узме пуномоћника.”.

Члан 18.

У члану 83. став 1. мијења се и гласи:

“Ако се пред истим судом одвија више парница између истих лица или у којима је исто лице противник разних тужилаца или разних тужених, суд може, на приједлог странака или по службеној дужности, рјешењем спојити све ове парнице, ради заједничког расправљања, ако би се тиме убрзало расправљање или смањили трошкови. За све спојене парнице суд ће донијети заједничку пресуду.”.

Став 2. мијења се и гласи:

“Суд може на приједлог странака или по службеној дужности одредити да се одвојено расправља о појединим захтјевима из исте тужбе и по завршетку одвојеног расправљања донијеће посебне одлуке о тим захтјевима.”.

Члан 19.

Члан 87. мијења се и гласи:

“Странке могу закључити судско поравнање о предмету спора у току цијелог поступка, до његовог правоснажног окончања.

Ако је судско поравнање закључено након доношења првостепене пресуде, првостепени суд ће донијети рјешење којим ће утврдити да је пресуда без дејства.”.

Члан 20.

У члану 92. последије става 3. додаје се нови став 4, који гласи:

“Ако судско поравнање буде поништено, поступак се наставља као да судско поравнање није ни било закључено.”.

Члан 21.

У члану 99. у ставу 1. у тачки 2. последије ријечи: “тужбу” додају се ријечи: “укључујући извођење доказа читањем исправа”.

Члан 22.

У члану 103. ријеч: “изнесе” замјењује се ријечима: “могу изнијети”.

Члан 23.

У члану 112. у ставу 3. последије ријечи: “обавијештена” додају се ријечи: “осим ако су на том рочишту изнесене нове чињенице”.

Послије става 3. додаје се нови став 4, који гласи:

“Суд може, по службеној дужности, одложити започето рочиште само у случајевима предвиђеним овим законом.”.

Члан 24.

У члану 114. последије става 1. додаје се став 2. који гласи:

“Ако се рочиште држи пред новим судијом, суд може, уз сагласност странака, одлучити да се поново не саслушавају свједоци и вјештачи и да се не обавља нови увиђај, већ да се прочитају записници о извођењу тих доказа.”.

Члан 25.

У члану 115. став 3. брише се, а досадашњи ст. 4, 5. и 6. постају ст. 3, 4. и 5.

Члан 26.

У члану 124. последије става 1. додаје се нови став 2, који гласи:

“Ако странка не поступи по налогу суда, суд је овлашћен да по службеној дужности прибави и изведе те доказе.”.

Члан 27.

Послије члана 129. додаје се нови члан 129а, који гласи:

“Члан 129а.

Ако суду није познато право које важи у иностраној држави, затражиће обавјештење од органа управе надлежног за послове правосуђа.

Суд може и од странке затражити да поднесе јавну исправу издату од надлежног иностраног органа којом се потврђује које право важи у иностраној држави.”.

Члан 28.

У члану 132. у ставу 1. последије ријечи: “правно” додају се ријечи: “или физичко”.

Члан 29.

У члану 164. последије става 1. додају се нови ст. 2. и 3, који гласе:

“Суд може одлучити да се саслуша само једна странка, ако се увјери да другој странци, односно лицу које треба да се саслуша за ту странку нису познате спорне чињенице, или ако саслушање те странке није могуће.

Ако у току поступка странка умре или поновно саслушање странке није могуће или је отежано из других разлога, суд ће прочитати записник са исказом те странке.”.

Члан 30.

Члан 183. брише се.

Члан 31.

У члану 191. став 4. мијења се и гласи:

“У образложењу суд ће изложити: захтјеве странака, чињенице које су странке изнијеле и доказе које су извеле, које је од тих чињеница суд утврђивао, зашто и како их је утврдио, а ако их је утврдио доказивањем, који су докази изведени и како их је оцијенио; суд ће навести које је одредбе материјалног права примјенио одлучујући о захтјевима странака, а изјасниће се ако је то потребно и о ставовима странака о правној основи спора, те о њиховим приједлозима и приговорима о којима није дао своје разлоге у одлукама које је већ донио током поступка.”.

Члан 32.

У члану 192. последије става 2. додаје се нови став 3, који гласи:

“Ако странка не предложи доношење допунске пресуде у року из става 1. овог члана, сматраће се да је тужба у том дијелу повучена.”.

Члан 33.

У члану 208. последије става 1. додаје се став 2, који гласи:

“Пресуда због пропуштања не може се побијати због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања.”.

Послије досадашњег става 2, који постаје став 3, додаје се став 4, који гласи:

“Када се пресуда на основу признања и пресуда на основу одрицања побија због тога што је изјава о признању или одрицању дата у битној заблуди или под утицајем присиле или преваре, странка може у жалби изнијети и нове чињенице, те предложити нове доказе који се тичу тих мана воље.”.

Члан 34.

У члану 209. последије става 1. додаје се став 2, који гласи:
 “Повреда одредаба парничног поступка увијек је од утицаја за доношење законите и правилне пресуде, у случајевима:

1) ако је у доношењу пресуде учествовао судија који је по закону морао бити искључен или изузет,

2) ако је одлучено о захтјеву који није у судској надлежности,

3) ако је суд одлучио о тужбеном захтјеву за који је стварно надлежан виши суд исте врсте или редовни суд друге врсте,

4) ако је противно одредбама овог закона суд засновао своју одлуку на недопуштеним располагањима странака,

5) ако је суд донио пресуду без главне расправе,

6) ако је противно одредбама овог закона суд донио пресуду на основу признања, пресуду на основу одрицања и пресуду због пропуштања,

7) ако је противно одредбама овог закона суд одбио захтјев странке да се у поступку служи својим језиком и писмом и да прати ток поступка на свом језику,

8) ако је у поступку као тужилац или тужени учествовало лице које не може бити странка у поступку или ако странку која је правно лице није заступало овлашћено лице, или ако парнично неспособну странку није заступао законски заступник или ако законски заступник, односно пуномоћник странке није имао потребно овлашћење за вођење парнице или за поједине радње у поступку, ако вођење парнице, односно обављање појединих радњи није било накнадно одобрено,

9) ако је одлучено о захтјеву о којем већ тече парница или кога се тужилац одрекао или у којем је већ прије правоснажно пресуђено или о којем је већ закључено судско поравнање, или поравнање које по посебним прописима има својство судског поравнања,

10) ако је противно закону била искључена јавност на главној расправи,

11) ако је пресудом прекорачен тужбени захтјев,

12) ако је одлучено о неблаговремено поднесеној тужби, а због тога је тужба требало да се одбаци,

13) ако прије подношења тужбе није спроведен законом предвиђен поступак мирног или другачијег остваривања права, а због тога је тужба требало да се одбаци.”

Члан 35.

У члану 213. став 3. мијења се и гласи:

“Жалба је недозвољена ако је жалбу изјавило лице које није овлашћено за подношење жалбе, или лице које се одрекло права на жалбу или је одустало од жалбе или ако лице које је изјавило жалбу нема правног интереса за подношење жалбе.”

Члан 36.

Послије члана 213. додаје се нови члан 213а, који гласи:

“Члан 213а.

У случају да подносилац жалбе одустане од изјављене жалбе, првостепени суд ће рјешењем утврдити одустанак од жалбе.”

Члан 37.

У члану 215. последије става 2. додаје се нови став 3, који гласи:

“Примјерак објашњења у погледу навода из жалбе судија првостепеног суда доставиће странкама, које могу дати своје изјашњење у року од осам дана.”

Члан 38.

У члану 216. последије става 2. додаје се нови став 3, који гласи:

“У случају из става 2. овог члана на одговарајући начин ће се примјењивати одредбе члана 215. став 3. овог закона.”

Члан 39.

У члану 217. последије става 2. додаје се став 3, који гласи:

“Ако другостепени суд оцијени да би првостепена пресуда требало поново да се укине, након што је она већ једанпут укинута поводом жалбе, дужан је заказати расправу, осим ако се ради о пресуди на основу признања, пресуди на основу одрицања и пресуди због пропуштања.”

Досадашњи ст. 3. и 4. постају ст. 4. и 5.

Члан 40.

У члану 221. последије ријечи: “поступка” додају се ријечи: “из члана 209. став 2. т. 2, 3, 8, 9, 12. и 13. овог закона”.

Члан 41.

У члану 224. последије става 1. додаје се нови став 2, који гласи:

“Првостепена пресуда се поводом жалбе може укинути и предмет вратити првостепеном суду на поновно суђење само једанпут, осим ако се ради о пресуди на основу признања, пресуди на основу одрицања и пресуди због пропуштања.”

Члан 42.

Послије члана 224. додаје се нови члан 224а, који гласи:

“Члан 224а.

Ако су странке закључиле судско поравнање у току поступка по жалби, суд ће рјешењем утврдити да је првостепена пресуда без дејства и да се сматра да је жалилац одустао од жалбе.”

Члан 43.

У члану 225. последије става 1. додају се нови ст. 2. и 3, који гласе:

“Другостепени суд ће рјешењем утврдити да је подносилац жалбе одустао од поднесене жалбе, ако је то пропустио учинити судија у првостепеном поступку.

Ако је подносилац жалбе одустао од жалбе у поступку пред другостепеним судом, суд ће рјешењем утврдити одустанак од жалбе.”

Члан 44.

У члану 227. у ставу 1. у тачки 1. последије ријечи: “одрицања” додају се ријечи: “или пресуду на основу пропуштања”.

У тачки 4. ријечи: “се по закону мора изузети” замјењују ријечима: “је по закону морао бити искључен или изузет”.

Послије тачке 4. додаје се нова тачка 5, која гласи:

“5. ако је противно одредбама овог закона суд одбио захтјев странке да се у поступку служи својим језиком и писмом и да прати ток поступка на свом језику”.

Став 2. мијења се и гласи:

“Ако другостепени суд утврди да је у првостепеном поступку одлучено о захтјеву који није у судској надлежности или о захтјеву по тужби која је поднесена последије законом прописаног рока, или ако прије подношења тужбе није спроведен законом предвиђени поступак мирног или другачијег остваривања права, а због тога је тужба требало да се одбаци или о захтјеву о коме већ тече парница, или о коме је већ прије правоснажно пресуђено, или кога се тужилац одрекао или о коме је већ закључено судско поравнање, укинуће првостепену пресуду и одбацили тужбу”.

Додаје се нови став 4, који гласи:

“Ако другостепени суд утврди да је првостепену пресуду донио стварно ненадлежни суд, укинуће првостепену пресуду и предмет уступити стварно надлежном суду.”

Досадашњи став 4. који постаје став 5. мијења се и гласи:

“Кад другостепени суд укине пресуду првостепеног суда и врати предмет истом суду на поновно суђење, може

наредити да се ново припремно рочиште или главна расправа одржи пред другим судијом.”

Досадашњи став 5. постаје став 6.

Члан 45.

Послије члана 227. додаје се нови члан 227а, који гласи:

“Члан 227а.

Другостепени суд ће рјешењем укинути пресуду првостепеног суда и предмет вратити на поновно суђење ако утврди да је првостепеном пресудом прекорачен тужбени захтјев тако да је одлучено о нечему другом, а не о ономе што је тражено.

Ако утврди да је првостепеном пресудом прекорачен тужбени захтјев тако да је досуђено више од онога што је тражено, другостепени суд ће рјешењем укинути пресуду првостепеног суда у дијелу којим је прекорачен тужбени захтјев.”

Члан 46.

У члану 229. тачка 5. мијења се и гласи:

“5) ако је првостепени суд из чињеница које је утврдио извео неправилан закључак о постојању других чињеница на којима је заснована пресуда.”

Члан 47.

Члан 232. мијења се и гласи:

“Другостепени суд ће вратити све списе првостепеном суду са довољним бројем овјерених преписа своје одлуке за суд, странке и друга заинтересована лица.

Првостепени суд је дужан да одмах достави одлуке другостепеног суда, а најкасније у року од осам дана, рачунајући од дана пријема списка.”

Члан 48.

Послије члана 232. додаје се члан 232а, који гласи:

“Члан 232а.

Ако је другостепени суд пропустио да одлучи у погледу свих дијелова пресуде који се побијају жалбом или ако је пропустио да донесе све одлуке које је одбацујући, односно одбијајући или уважавајући жалбу требало да донесе или ако је пропустио да одлучи у погледу једне или више жалби, жалилац може у року од 30 дана од доставе другостепене одлуке предложити другостепеном суду да своју одлуку допуну.

Приједлог за доношење другостепене допунске одлуке не може се поднијети због тога што другостепени суд није одлучио о свим разлозима због којих је жалба изјављена или на које је био дужан да пази по службеној дужности.

Приједлог из става 1. овог члана подноси се првостепеном суду који је дужан да га без одгађања, заједно са списом проследи другостепеном суду.

На поступак по приједлогу из става 1. овог члана, на одговарајући начин се примјењују одредбе чл. 192. до 194. овог закона.”

Члан 49.

У члану 237. став 2. мијења се и гласи:

“Ревизија није дозвољена ако вриједност побијаног дијела правоснажне пресуде не прелази 30.000 КМ, а у привредним споровима 50.000 КМ.”

Досадашњи став 3. мијења се и гласи:

“У случајевима у којима ревизија није дозвољена према одредби става 2. овог члана, странке могу поднијети ревизију против другостепене пресуде ако одлука о спору зависи од рјешења неког материјалноправног или процесноправног питања важног за обезбјеђење јединствене примјене права и равноправности свих у његовој примјени, а нарочито:

1) ако о том питању ревизијски суд још није заузео схватање одлучујући о појединим предметима или на сједници

одјељења, а ријеч је о питању о којем постоји различита пракса другостепених судова,

2) ако је о том питању ревизијски суд већ заузео схватање, али је одлука другостепеног суда заснована на схватању које није подударно с тим схватањем,

3) ако је о том питању ревизијски суд већ заузео схватање и пресуда се другостепеног суда заснива на том схватању, али би, уважавајући разлоге изнесене током претходног првостепеног и жалбеног поступка због промјене у правном систему, условљене новим законодавством или међународним споразумима, те одлуком Уставног суда Босне и Херцеговине, Европског суда за људска права – требало да се преиспита судска пракса.”

Послије става 3. додаје се нови став 4, који гласи:

“У ревизији из става 3. овог члана странка треба да јасно назначи правно питање због којег је поднијела ревизију, уз одређено навођење прописа и других важећих извора права који се на њега односе, те изложи разлоге због којих сматра да је оно важно за обезбјеђење јединствене примјене права и равноправности свих у његовој примјени.”

Члан 50.

Члан 241. мијења се и гласи:

“Ревизијски суд испитује побијану пресуду само у оном дијелу у коме се она побија ревизијом, у границама разлога наведених у ревизији, пажећи по службеној дужности на примјену материјалног права.

По ревизији из члана 237. став 3. овог закона, ревизијски суд испитује побијану пресуду само у дијелу у којем се побија ревизијом и само због питања које је важно за обезбјеђење јединствене примјене права и равноправности свих у његовој примјени, због којег је поднесена и које је у њој одређено назначено као такво, уз позивање на прописе и друге изворе права који се на то питање односе.”

Члан 51.

У члану 244. послје става 1. додаје се нови став 2, који гласи:

“У случају да подносилац ревизије одустане од поднесене ревизије, првостепени суд ће рјешењем утврдити одустанак од ревизије.”

Члан 52.

У члану 247. став 2. мијења се и гласи:

“Ревизија је недозвољена ако није изјављена преко пуномоћника из члана 301б. овог закона, ако је изјављена од лица које није овлашћено за подношење ревизије или лица које је одустало од ревизије или ако лице које је изјавило ревизију нема правни интерес за подношење ревизије, или ако је ревизија изјављена против пресуде против које се по закону не може изјавити.”

Послије става 2. додају се нови ст. 3, 4, 5, 6. и 7, који гласе:

“Ревизијски суд ће рјешењем утврдити да је подносилац ревизије одустао од поднесене ревизије ако је то пропустио учинити првостепени суд.

Ревизију из члана 237. став 3. овог закона суд ће рјешењем одбацити као недопуштену и ако у ревизији не буде назначено правно питање због којег се подноси, уз одређено навођење прописа и других важећих извора права који се на њега односе, као и зато што у њој нису одређено изложени разлози због којих подносилац сматра да је то питање важно за осигурање јединствене примјене права и равноправности свих у његовој примјени.

Ревизијски суд ће ревизију из члана 237. став 3. овог закона одбацити и ако оцијени да правно питање због којег је она изјављена није важно за обезбјеђење јединствене примјене права и равноправности свих у његовој примјени.

У образложењу рјешења из ст. 4. и 5. овог члана суд се позива само на одредбе наведених ставова који предвиђају одбацивање такве ревизије. Ако оцијени да би то било сврсисходно, суд ће образложити разлоге због којих је донио такво рјешење.

Ако суд у случају из става 5. овог члана нађе да само неко од више истакнутих правних питања није важно за обезбјеђење јединствене примјене права и равноправности свих у његовој примјени, ревизија ће се одбацити само у погледу тог питања.”.

Члан 53.

Члан 248. мијења се и гласи:

“Ревизијски суд ће пресудом одбити ревизију као неосновану ако утврди да не постоје разлози због којих је ревизија изјављена, као ни разлог на који пази по службеној дужности.”.

Члан 54.

У члану 249. став 1. мијења се и гласи:

“Ако утврди да постоји повреда одредаба парничног поступка због којег се ревизија може изјавити, осим повреда одређених у ст. 2. и 3. овог члана, ревизијски суд ће с обзиром на природу повреде, пресудом преиначити пресуду другостепеног суда или рјешењем укинути у цијелости или дјелимично пресуду другостепеног и првостепеног суда, или само пресуду другостепеног суда и предмет вратити на поновно суђење истом или другом судији првостепеног суда, односно истом или другом вијећу другостепеног суда, односно другом надлежном суду.”.

Став 2. мијења се и гласи:

“Ако је у поступку пред првостепеним и другостепеним судом одлучено о захтјеву који није у судској надлежности или по тужби која је поднесена послје законом прописаног рока, или ако прије подношења тужбе није спроведен законом предвиђени поступак мирног или другачијег остваривања права, а због тога је тужба требало да се одбаци или о коме је прије правоснажно пресуђено или кога се тужилац одрекао или о коме је већ закључено судско поравнање, ревизијски суд ће укинути рјешењем донесене одлуке и одбацити тужбу.”.

Члан 55.

Члан 251. мијења се и гласи:

“Ако утврди да је другостепеном или првостепеном пресудом прекорачен тужбени захтјев тако да је одлучено о нечем другом, а не о ономе што је тражено, ревизијски суд ће рјешењем укинути само пресуду другостепеног суда или пресуду првостепеног суда и предмет вратити другостепеном, односно првостепеном суду на поновно суђење.

Ако утврди да је другостепеном пресудом или првостепеном пресудом прекорачен тужбени захтјев тако да је досуђено и више од онога што је тражено, ревизијски суд ће рјешењем укинути пресуду другостепеног суда или пресуду првостепеног суда, у дијелу у којем је прекорачен тужбени захтјев.”.

Члан 56.

Члан 252. мијења се и гласи:

“Одлука ревизијског суда доставља се првостепеном суду посредством другостепеног суда, са довољним бројем овјерених преписа своје одлуке за суд, странке и друга заинтересована лица, а првостепени суд је дужан одлуку доставити странкама у року од осам дана од дана пријема.”.

Члан 57.

У члану 255. у ставу 1. у тачки 1. послје ријечи: “бити” додају се ријечи: “искључен или”.

Послје тачке 5. додају се т. 6, 7. и 8, које гласе:

“6) ако странка стекне могућност да употреби правоснажну одлуку суда која је раније међу истим странкама донесена по истом захтјеву;

7) ако се одлука суда заснива на другој одлуци суда или на одлуци неког другог органа, а та одлука буде правоснажно преиначена, укинута, односно поништена;

8) ако је накнадно пред надлежним органом на другачији начин правоснажно, односно коначно ријешено претходно питање (члан 12) на коме је судска одлука заснована;”.

Досадашња тачка 6. постаје тачка 9.

Послје става 1. додаје се нови став 2, који гласи:

“У случајевима када се Правобранилаштво Републике Српске (у даљем тексту: Правобранилаштво) појављује као странка у поступку, а у циљу заштите јавног интереса, Правобранилаштво може у таквим случајевима поднијети захтјев за понављање поступка под истим условима, прописним овим законом.”.

Члан 58.

У члану 256. у ставу 2. ријечи: “тачке 1. и 6.” замјењују се ријечима: “т. 1, 6, 7, 8. и 9.”.

Члан 59.

У члану 257. у ставу 1. у тачки 5. ријечи: “тачка 6.” замјењују се ријечима: “т. 6, 7, 8. и 9.”.

Члан 60.

Послје члана 261. додаје се нови члан 261а, који гласи:

“Члан 261а.

Неблаговремен, непотпун или недопуштен приједлог за понављање поступка одбациће рјешењем судија појединац другостепеног суда, ако то у границама својих овлашћења није учинио првостепени суд.”.

Члан 61.

У члану 263. став 4. мијења се и гласи:

“Жалба против рјешења другостепеног суда којим се одбија приједлог за понављање поступка подноси се истом суду који о жалби одлучује у вијећу од тројице судија, а који нису учествовали у доношењу одлуке у ранијем поступку.”.

Члан 62.

Послје члана 264. додаје се нови члан 264а, који гласи:

“Члан 264а.

Када Европски суд за људска права утврди повреду неког од људских права, или основне слободе, загарантоване Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода и додатних протокола уз ту Конвенцију, које је Босна и Херцеговина ратификовала, странка може у року од 90 дана од дана коначности пресуде Европског суда за људска права поднијети захтјев суду који је судио у првом степену у поступку у којем је донесена одлука којом је повријеђено људско право или основна слобода, за измјену одлуке којом је то право или основна слобода повријеђено.

Поступак из става 1. овог члана спроводи се уз одговарајућу примјену одредаба о понављању поступка.

У поновљеном поступку судови су дужни да поштују правне ставове изражене у коначној пресуди Европског суда за људска права којим је утврђена повреда основног људског права или слободе.”.

Члан 63.

У члану 269. у ставу 2. послје ријечи: “предлагач обезбјеђења” додају се ријечи: “а на приједлог противника обезбјеђења”.

Члан 64.

У члану 282. став 3. мијења се и гласи:

“О жалби одлучује другостепени суд у року од 15 дана од дана пријема списка.”.

Члан 65.

Члан 285. мијења се и гласи:

“Ако предлагач обезбјеђења у року одређеном рјешењем о одређивању мјере обезбјеђења не поднесе доказ из члана 280. овог закона, суд ће рјешењем ставити ван снаге изречену мјеру обезбјеђења, укинути спроведене радње и обуставити поступак.

Рјешење из става 1. овог члана суд ће на приједлог противника обезбјеђења донијети у случајевима ако:

1) су се околности због којих је мјера одређена касније промијениле тако да више није потребна,

2) противник обезбјеђења положи суду дужни износ потраживања које се обезбјеђује са каматама и трошковима,

3) противник обезбјеђења учини вјероватним да је потраживање у вријеме доношења рјешења о одређивању мјере обезбјеђења већ било наплаћено или довољно обезбјеђено и

4) је правоснажно утврђено да потраживање није настало или да је престало.

У случајевима из става 1. и става 2. т. 3. и 4. овог члана трошкове проузроковане одређивањем и спровођење мјере обезбјеђења предлагач обезбјеђења дужан је надокнадити противнику обезбјеђења.”

Члан 66.

У члану 296. у ставу 2. у тачки 4. послјије ријечи: “ако је” додају се ријечи: “пробивалиште и”.

Послије става 3. додаје се нови став 4, који гласи:

“Ако се током поступка након подношења тужбе и у односу на тужиоца остваре разлози због којих је према претходним одредбама овог члана могуће туженом поставити привременог заступника, суд ће привременог заступника поставити и тужиоцу.”

Члан 67.

У члану 298. послјије става 1. додаје се нови став 2, који гласи:

“Оглас из става 1. овог члана садржи: означавање суда који је поставио привременог заступника, законски основ, име туженог коме се поставља заступник, предмет спора, име заступника и његово занимање и боравиште, као и упозорење да заступник заступа туженог у поступку све док се тужени или његов пуномоћник не појави пред судом, односно док орган старатељства не обавијести суд да је поставио старатеља.”

Члан 68.

У члану 301. у ставу 1. ријечи: “или по тазбини” замјењују се ријечима: “по правој линији до било ког степена, у побочној линији до четвртог степена закључно, односно сродник по тазбини закључно до другог степена”.

Члан 69.

Послије члана 301. додају се нови чл. 301а. и 301б, који гласе:

“Члан 301а.

Ако у имовинскоправним захтјевима вриједност предмета спора прелази износ од 50.000 КМ, пуномоћници правних лица могу бити само лица која имају положен правосудни испит.

Члан 301б.

У поступку по ревизији странку мора, као пуномоћник, заступати адвокат, осим ако је сама странка адвокат.

Изузетно од става 1. овог члана, странка може сама изјавити ревизију, ако има положен правосудни испит, односно за странку ревизију може изјавити пуномоћник који је, према одредбама овог или другог закона, овлашћен да заступа странку, а који има положен правосудни испит.”

Члан 70.

Члан 306. мијења се и гласи:

“Адвоката којем је странка издала пуномоћ може, уз изричито овлашћење странке, замјењивати други адвокат, а пред судом првог степена и стручни сарадник за правне послове и адвокатски приправник који су код њега запослени.”

Члан 71.

У члану 310. у ставу 4. број: “15” замјењује се бројем: “30”.

Члан 72.

Члан 311. мијења се и гласи:

“Пуномоћје престаје смрћу физичког лица, проглашењем за умрло или губитком пословне способности, односно смрћу његовог законског заступника, проглашењем за умрлог, губитком пословне способности или разрјешењем дужности.

Ако је пуномоћнику физичког лица дато овлашћење да може да предузима све радње у поступку, а странка, односно њен законски заступник умре или постане пословно неспособан или ако законски заступник буде разрјешен дужности, пуномоћник је овлашћен да предузима радње у поступку које не трпе одгађање.”

Члан 73.

У члану 312. став 2. мијења се и гласи:

“У случају стечаја или ликвидације, пуномоћје коју је издао стечајни дужник, односно ликвидациони дужник, престаје када по важећим прописима наступе правне посљедице отварања стечајног поступка, односно ликвидације.”

У ставу 3. број: “15” замјењује се бројем: “30”.

Члан 74.

У члану 316. у ставу 1. послјије ријечи: “спора” бришу се запета и ријечи: “осим у случајевима у којима се вриједност спора не може изразити у новцу”.

Члан 75.

У члану 325. у ставу 5. ријечи: “у Војсци Републике Српске” бришу се.

У ставу 6. број: “4.” замјењује се бројем: “5.”.

Члан 76.

У члану 330. послјије става 1. додаје се нови став 2, који гласи:

“Повраћај у пређашње стање није допуштен ако се пропуштање странке може приписати повреди поступка због које се може изјавити правни лијек.”

Члан 77.

У члану 332. послјије става 2. додаје се нови став 3, који гласи:

“Ако странка која је поднијела приједлог за повраћај у пређашње стање не дође на рочиште заказано поводом приједлога, а уредно је обавијештена, сматраће се да је приједлог повучен.”

Члан 78.

Члан 333. мијења се и гласи:

“Против рјешења којим се усваја приједлог за повраћај у пређашње стање није дозвољена жалба, осим ако је усвојен неблаговремен и недозвољен приједлог.

Против рјешења којим се одбија приједлог за повраћај у пређашње стање жалба је дозвољена.”

Члан 79.

У члану 337. послјије става 1. додају се нови ст. 2. и 3, који гласе:

“Лице које врши достављање дужно је да на захтјев лица коме се достављање врши докаже својство лица овлашћеног за достављање.

Лица која достављач затекне на мјесту на коме треба да изврши достављање дужна су да на његов захтјев пруже податке о свом идентитету, у противном, неће извршити достављање.”

Члан 80.

Послије члана 337. додају се нови чл. 337а. и 337б, који гласе:

“Члан 337а.

Ако се тужени прије подношења тужбе суду у писменом споразуму склопљеним са тужиоцем сагласио да му се

достава у споровима на које се споразум односи врши на одређеној адреси у Републици Српској, или посредством одређеног лица у Републици Српској, тужба и друга писмена у поступку туженом ће се, на приједлог тужиоца, достављати на тој адреси или том лицу. Сматраће се да је достава туженом извршена када је писмено достављено лицу назначеном у споразуму.

Ако се достава из става 1. овог члана није могла извршити, суд ће одредити да се даље доставе туженом врше стављањем писмена на огласну таблу суда. Сматраће се да је достава извршена истеком 15 дана од дана стављања писмена на огласну таблу суда.

Тужилац је дужан да уз тужбу приложи споразум из става 1. овог члана ако у њој предлаже да се достава врши на адреси или преко лица из тог споразума. Тужилац који у тужби није предложио да се достава врши на адресу или преко лица из споразума може и касније током поступка предложити да се туженом достава врши на тој адреси или посредством тог лица, ако му се није могла уредно доставити на адреси назначеној у тужби.

Споразум из става 1. овог члана може се склопити у погледу одређеног спора који је већ настао или у погледу будућих спорова који могу настати из одређеног правног односа.

Ако је тужени физичко лице које не обавља регистровану дјелатност, споразум из става 1. овог члана ваљан је само ако је на њему потпис туженог, овјерен од надлежног органа. Ако тужено физичко лице обавља регистровану дјелатност, споразум из става 1. овог члана у вези са споровима који се не тичу те дјелатности правно је ваљан само ако је на њему потпис туженог овјерен од надлежног органа.

Члан 337б.

Ако се одређеним лицима, на основу њиховог захтјева и одобрења предсједника суда, достава врши у суду, писмена која им упућује суд, осим првостепене пресуде, полагају се за њих у посебне претинце у за то одређеној просторији суда. Доставу врши службено лице суда.

Предсједник суда може рјешењем одредити да сви адвокати који имају канцеларију на подручју његовог суда, судска писмена, осим првостепене пресуде, примају преко претинца из става 1. овог члана.

Против рјешења из става 2. овог члана адвокат има право жалбе предсједнику непосредно вишег суда у року од осам дана.

Писмена која се достављају посредством претинца не смију бити доступна лицима којима се достављају прије него што потпишу доставнице. Писмена се достављају у затвореним ковертама, којима се достава врши посредством поште. Приликом узимања писмена, морају се преузети сва писмена положена у претинац.

На свако писмено које се доставља на начин предвиђен у ст. 1. и 2. овог члана назначиће се дан када је положено у претинац лица којем се достава тако обавља.

У случајевима из ст. 1. и 2. овог члана, лица из ст. 1. и 2. су дужна писмено подићи из претинца у року од осам дана на начин одређен у ст. 3. и 4. овог члана. Ако писмено не буде подигнуто у том року, достава ће се извршити стављањем писмена на огласну таблу суда. Сматраће се да је достава извршена истеком 15 дана од дана стављања писмена на огласну таблу суда.

Ваљана је достава која је у случајевима из ст. 1. и 2. овог члана, умјесто посредством претинца, извршена на други начин прописан овим законом.

Предсједник суда ће ставити ван снаге одобрење из става 1. овог члана ако утврди да лице којем је оно дато нередовно преузима писмено или покушава злоупотријебити такав начин доставе.”.

Члан 81.

У члану 339. став 1. мијења се и гласи:

“Достављање физичким лицима врши се предајом писмена лицу коме се достављање треба извршити, на адресу

која је означена у тужби, односно на адресу пребивалишта или боравишта, уписану код органа надлежног за вођење евиденције о пребивалишту и боравишту.”.

Члан 82.

Назив одјелка 2. “Достављање путем поште” и члан 344. бришу се.

Члан 83.

Назив одјелка 3. “Достављање преко овлашћеног правног лица или овлашћеног службеног лица суда” брише се.

Члан 84.

У члану 345. став 1. мијења се и гласи:

“Достављање физичким лицима, по правилу, врши се предајом писмена лицу коме се достава треба извршити.”.

У ставу 2. ријечи: “настојнику или сусједу, ако они на то пристану” замјењују се ријечима: “сусједу, ако он на то пристане”.

Став 4. мијења се и гласи:

“Ако је предаја писмена извршена другом лицу које учествује у парници као противник лица коме се достављање треба извршити, достављање ће се сматрати неуредним.”.

Члан 85.

У члану 346. став 2. брише се, а досадашњи став 3. постаје став 2.

Члан 86.

У члану 348. у ставу 2. послје ријечи: “тачну адресу” додају се запета и ријечи: “односно адреси његовог пребивалишта у Републици Српској, према подацима о његовом пребивалишту, која ће се прибавити из евиденције надлежног органа”.

Став 3. мијења се и гласи:

“Ако је утврђено да тужени коме се достављање писмена треба извршити не станује на адреси свог посљедњег познатог пребивалишта, а његово садашње боравиште или радно мјесто се не могу утврдити, достављање писмена ће се извршити објављивањем писмена на огласној табли суда, а у случају да се доставља тужба и у најмање једним дневним новинама које се дистрибуирају у Републици Српској.”.

Досадашњи став 6. брише се, а став 7. постаје став 6.

Послје става 6. додаје се нови став 7, који гласи:

“Ако у року који одреди суд тужилац не предујми трошкове објављивања, тужба ће се одбацити.”.

Члан 87.

Члан 349. мијења се и гласи:

“Достављање државним органима и правним лицима, по правилу, врши се предајом писмена једном од лица из члана 339. став 2. овог закона.

Правном лицу које није уписано у одређени судски или други регистар достава се врши на адресу наведену у тужби, предајом писмена једном од лица из члана 339. став 2. овог закона.

Ако достављање на адресу наведену у тужби не успије, достављање ће се извршити на адресу сједишта тог лица уписаног у регистру. Ако достава не успије ни на тој адреси, извршиће се стављањем писмена на огласну таблу суда. Сматраће се да је достава извршена истеком 15. дана од дана стављања писмена на огласну таблу суда.

Ако је адреса уписаног сједишта правног лица из става 1. овог члана наведена у тужби, достава из става 1. овог члана неће се поновити на ту адресу, већ ће се извршити стављањем писмена на огласну таблу суда.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана примјењују се и на физичка лица која обављају одређену регистровану дјелатност

када се тим лицима достава врши у вези са том дјелатношћу.”

Члан 88.

Назив Главе XIX “ИЗУЗЕЋЕ” мијења се и гласи: “ИСКЉУЧЕЊЕ И ИЗУЗЕЋЕ”.

Члан 89.

Члан 357. мијења се и гласи:

“Судија ће бити искључен од вршења судијске дужности (искључење):

1) ако је и сам странка, законски заступник странке или пуномоћник странке, ако је са странком у односу саовлашћеника, саобавезника или регресног обавезника или ако је у истом предмету саслушан као свједок или вјештак,

2) ако му је странка или законски заступник или пуномоћник странке сродник по крви у правој линији, а у побочној линији до четвртог степена, или му је брачни, односно ванбрачни супружник сродник по тазбини до другог степена, без обзира на то да ли је брак престао или није,

3) ако је старалац, усвојилац или усвојеник странке, њеног законског заступника или пуномоћника или ако између њега и странке, њеног законског заступника или пуномоћника странке постоји заједничко домаћинство,

4) ако између судије и странке тече нека друга парница,

5) ако у је истом предмету учествовао у поступку медијације или у закључењу судског поравнања које се побијају у парници или је донио одлуку која се побија или је заступао странку као адвокат и

6) ако је у стечајном поступку учествовао у доношењу одлуке поводом које је дошло до спора.

Судија може да буде изузет ако постоје околности које доводе у сумњу његову непристрасност (изузеће), као што је блиски однос са неком од странака или постоје било који други разлози који могу довести у питање његову непристрасност.”

Члан 90.

Члан 358. мијења се и гласи:

“Странка подноси захтјев за искључење, односно изузеће судије, чим сазна да постоји било који од разлога за искључење, односно изузеће, а најкасније до завршетка расправе, а ако није било расправе, до доношења одлуке.

Странка може у правном лијеку или у одговору на правни лијек поименично навести судију који не би могао учествовати у доношењу одлуке због разлога из члана 357. овог закона.

У захтјеву мора да се наведе законски разлог због кога се тражи искључење или изузеће, околности из којих произлази да је приједлог благовремено поднесен и чињенице на којима се заснива постојање разлога за искључење или изузеће.

Странка може тражити искључење или изузеће само поименично одређеног судије који у предмету поступа.”

Члан 91.

Послије члана 358. додаје се нови члан 358а. који гласи:

“Члан 358а.

Неблаговремен, непотпун и недопуштен захтјев за искључење или изузеће одбациће судија или вијеће пред којим се поступак води.

Није допуштен захтјев за искључење или изузеће:

1) којим се уопштено тражи искључење или изузеће свих судија неког суда или свих судија који би могли да учествују у неком поступку,

2) о коме је већ одлучено,

3) у коме није образложен законски разлог због кога се искључење или изузеће тражи,

4) ако странка захтијева искључење, односно изузеће судије који не поступа у том предмету и

5) ако странка захтијева искључење, односно изузеће председника суда, изузев када поступа у том предмету.

Ако је захтјев из става 1. овог члана поднесен на рочишту, судија, односно вијеће одбациће га и наставиће рочиште.

Против рјешења из става 1. овог члана није дозвољена посебна жалба.”

Члан 92.

Члан 359. мијења се и гласи:

“О захтјеву за искључење или изузеће судије одлучује председник суда.

Ако странка тражи искључење или изузеће председника суда, одлуку о искључењу или изузећу доноси председник непосредно вишег суда.

О захтјеву за искључење или изузеће председника Врховног суда одлучује општа сједница овог суда.

Прије доношења рјешења о искључењу или изузећу узете се изјава од судије чије се искључење или изузеће тражи, а по потреби извршиће се и други извиђаји.

Против рјешења којим се усваја захтјев за искључење или изузеће није дозвољена жалба, а против рјешења којим се захтјев одбија није дозвољена посебна жалба.”

Члан 93.

У члану 360. додају се ст. 1. и 2, који гласе:

“Када сазна да постоји неки од разлога за искључење из члана 357. став 1. т. 1. до 6. овог закона или чим сазна да је поднесен захтјев за његово искључење, судија је дужан да прекине сваки рад на том предмету и да о разлозима за искључење одмах обавијести странке и председника суда, који ће да одлучи о искључењу.

До доношења рјешења о захтјеву за искључење судија ће предузимати само оне радње за које постоји опасност за одгађање.”

У досадашњем ставу 1, који постаје став 3, послјије ријечи: “члана 357.” додају се ријечи: “став 2.”

Члан 94.

Послије члана 360. додаје се нови члан 360а, који гласи:

“Члан 360а.

Ако захтјев за искључење буде усвојен, суд ће укинути све радње које је предузео искључени судија.

Ако захтјев за изузеће буде усвојен, суд ће укинути радње које су биле предузете послјије подношења захтјева, осим ако се странке не сагласе да се предузете радње не укидају.

У случају подношења захтјева за искључење или изузеће у току расправе пред другостепеним судом, примјењују се одредбе ст. 1. и 2. овог члана.”

Члан 95.

У члану 362. послјије става 2. додаје се став 3, који гласи:

“Након што се тужени упустио у расправљање о главној ствари, без његовог пристанка, не може уз тужиоца приступити нови тужилац.”

Досадашњи став 3. постаје став 4.

Члан 96.

У члану 371. послјије става 3. додаје се став 4, који гласи:

“Правни лијек је дозвољен уколико му се странка изричито не успротиви.”

Досадашњи ст. 4. и 5. постају ст. 5. и 6.

Члан 97.

Послије члана 371. додаје се нови члан 371а, који гласи:

“Члан 371а.

У парници између странке и умјешача, који јој се придружио, умјешач не може да оспорава утврђено чињенично

стање, као и правне квалификације садржане у образложењу правоснажне пресуде (интервенцијско дејство пресуде).

Изузетно од става 1. овог члана, странка која је била умјешач има право да истакне приговор да је странка из раније парнице којој се придружио као умјешач, погрешно водила претходну парницу или да је суд пропустио да јој доставља позиве, поднеске или одлуке.

Суд може да усвоји приговор из става 2. овог члана само ако странка из става 1. овог члана која је била умјешач докаже да:

1) у вријеме ступања у претходну парницу није била благовремено обавијештена о парници, а која је претходно вођена, и да је тиме била спријечена да предузима радње које би довеле до повољнијег исхода те парнице,

2) је странка из парнице којој се придружила као умјешач намјерно или из грубе непажње пропустила да предузима парничне радње које би довеле до повољнијег исхода претходне парнице, а за могућност њиховог предузимања ранији умјешач није знао или могао да зна и

3) је странка из претходне парнице својим парничним радњама спријечила да наступи дејство радњи и њеног умјешача.

Ако странка из става 1. овог члана која је била умјешач успије са приговором из става 2. овог члана, суд ће да дозволи да странке поново расправљају о чињеничним и правним питањима о којима је расправљано у претходној парници.”.

Члан 98.

У члану 372. послје става 2. додаје се нови став 3, који гласи:

“Одредбе члана 371а. на одговарајући начин се примјењују и на треће лице које је обавијештено о отпочетој парници.”.

Члан 99.

Послје члана 375. додају се нови чл. 375а, 375б. и 375в, који гласе:

“Члан 375а.

Рочишта пред судом могу се тонски снимати.

О тонском снимању рјешењем одлучује суд сам или на приједлог странака.

Против рјешења из става 2. овог члана жалба није допуштена.

Тонски снимак рочишта доставља се странкама.

Члан 375б.

Тонски снимак рочишта дио је списка судског предмета.

Начин похране и преноса тонског снимка, технички услови и начин снимања уређују се Правилником о унутрашњем судском пословању.

Члан 375в.

Тонски снимак пренијеће се и у писани облик у року од осам дана од дана снимања.

Тонски снимак у писаном облику сачињава се у складу са одредбом члана 374. овог закона и мора садржавати све што је снимљено у тонском снимку.

Странке могу тражити препис тонског снимка у складу са одредбама овог закона.

Препис тонског снимка странке могу затражити у року од 15 дана од дана када је тонски снимак сачињен.

Ако се препис тонског снимка или тонски снимак битно разликују, странка има право да поднесе приговор у року од осам дана од дана доставе преписа. Приговор мора бити образложен.

Суд ће по приговору странака из става 5. овог члана у року од три дана рјешењем прихватити и измијенити препис тонског снимка или приговор одбити.

Против тог рјешења није дозвољена посебна жалба.”.

Члан 100.

Назив Главе XXIII “ПРЕКИД ПОСТУПКА” мијења се и гласи: “ПРЕКИД, ЗАСТОЈ И ОБУСТАВА ПОСТУПКА”.

Члан 101.

У члану 378. у ставу 1. у тачки 1. послје ријечи: “способност” запета и ријечи: “а нема пуномоћника у тој парници” бришу се.

Члан 102.

Послје члана 382. додају се нови чл. 382а. и 382б, који гласе:

“Члан 382а.

Суд ће застати са поступком када је то прописано законом.

Рјешењем о застоју поступка суд одређује вријеме трајања застоја.

Против рјешења о застоју поступка није дозвољена посебна жалба.

Суд наставља поступак по службеној дужности чим престану разлози који су изазвали застој поступка.

Када суд застане са поступком, може да предузима само оне радње за које постоји опасност од одгађања.

Застој поступка не утиче на рокове за предузимање парничних радњи.

Члан 382б.

Поступак се обуставља када умре странка или престане постојати странка у поступку о правима која не прелазе на њене наследице, односно правне следице.

У случајевима из става 1. овог члана суд ће рјешење о обустави поступка доставити противној странци, те наследицима, односно правним следицима странке након што они буду утврђени.

Суд ће наследицима умрле странке на приједлог противне странке или по службеној дужности поставити привременог заступника којем ће доставити рјешење о обустави поступка, ако оцијени да би оставински поступак могао дуже трајати.

Рјешење о обустави поступка због тога што је правно лице престало да постоји, доставиће се противној странци и њеном правном следици, након што он буде утврђен, а ако правно лице нема правног следице, суд ће на приједлог противне странке или по службеној дужности рјешење о обустави поступка доставити Правобранилаштво.

У рјешењу о обустави поступка суд ће одлучити да свака странка сноси своје трошкове у поступку који је претходно доношењу рјешења о обустави.

На поступак о обустави на одговарајући начин примјењиваће се одредбе овога закона о прекиду поступка.”.

Члан 103.

Члан 395. мијења се и гласи:

“Одредбе о трошковима поступка примјењују се и на странке које заступају Правобранилаштво и Центар за пружање бесплатне правне помоћи.

Трошкови поступка из става 1. овог члана обухватају трошкове у складу са Тарифом о накнадама и наградама за рад адвоката у Републици Српској.”.

Члан 104.

У члану 429. у ставу 1. број: “3.000” замјењује се бројем: “5.000”.

Члан 105.

У члану 432. ст. 1. и 2. број “3.000” замјењује се бројем “5.000”.

Члан 106.

Послје Главе XXX ПОСТУПАК ПРЕД АРБИТРАЖОМ додаје се нова глава XXXа, која гласи: “Глава XXXа. ТУЖБА ЗА ЗАШТИТУ КОЛЕКТИВНИХ ПРАВА И ИНТЕРЕСА”.

Члан 107.

Послије члана 453. додају се нови чл. 453а, 453б, 453в, 453г, 453д, 453ђ, 453е. и 453ж, који гласе:

“Члан 453а.

Удружења, органи, установе или друге организације које су основане у складу са законом, које се у склопу своје регистроване или прописом одређене дјелатности баве заштитом законом утврђених колективних права и интереса грађана, могу (када је такво овлашћење посебним законом изричито предвиђено и уз услове предвиђене тим законом) поднијети тужбу за заштиту колективних права и интереса против физичког или правног лица која обављањем одређене дјелатности или уопштено радом, поступањем, па и пропуштањем, теже повређује или озбиљно угрожава таква колективна права и интересе.

Права и интереси из става 1. овог члана могу бити интереси који се тичу човјекове околине и животне средине, морални, етнички, потрошачки, антидискриминациони и други интереси који су законом загарантовани и који морају бити теже повријеђени или озбиљно угрожени дјелатношћу, односно уопште поступањем лица против којег се тужба подноси.

Одредбе овог закона неће се примјењивати у случајевима ако је посебним законом за поступак поводом тужбе из става 1. овог члана другачије уређено.

Члан 453б.

Подносилац тужбе из члана 453а. став 1. овог закона може, ако посебним законом није другачије уређено, затражити:

1) да се утврди да су одређеним поступањем, укључујући и пропуштањем туженог, повријеђени или угрожени законом заштићени колективни интереси и права лица које је тужилац овлашћен да штити,

2) да се забрани предузимање радњи којима се повређују или угрожавају интереси или права лица које је тужилац овлашћен да штити, укључујући и коришћење одређених уговорних одредаба или пословне праксе,

3) да се туженом наложи предузимање радњи ради отклањања насталих или могућих општих штетних посљедица недопуштених поступања туженог, укључујући и успостављање пријашњег стања или стања које ће по могућности највише одговарати том стању или стању у којем могућа повреда заштићених колективних интереса или права не би могла да наступи и

4) да се пресуда којом ће бити прихваћен неки од захтјева из т. 1, 2. и 3. овога става објави на трошак туженог у медијима.

Поступања туженог из става 1. тачка 1. овог члана, којима могу бити повријеђени или угрожени интереси и права лица које је тужилац овлашћен да штити, могу бити и доношење одређених правила о условима и начину обављања дјелатности туженог или одговарајућа његова пракса, изградња одређених објеката, пропуштање уградње прописаних заштитних или других уређаја, имисије и томе слично.

Члан 453в.

Физичка и правна лица могу се у посебним парницама за накнаду штете позвати на правно утврђење из пресуде којом ће бити прихваћени захтјеви из тужбе из члана 453а. став 1. овог закона да су одређеним поступањем, укључујући и пропуштањем туженог, повријеђени или угрожени законом заштићени колективни интереси и права лица које је тужилац овлашћен да штити. У том ће случају суд бити везан за правно утврђење у парници.

Члан 453г.

У поступку који је покренут тужбом из члана 453а. став 1. овог закона могу се као умјешачи на страни тужиоца, ако се он с тим сагласи, умјешачи и други овлашћени подносиоци тужбе. У тај се поступак могу умјешачи као умјешачи и физичка и правна лица ради заштите чијих је колективних интереса тужба из члана 453а. став 1. овог закона поднесена.

Члан 453д.

О тужби из члана 453а. став 1. овог закона према одредбама ове главе у првом степену одлучује суд опште мјесно надлежан за туженог или суд мјеста на којем је почињена радња којом се повређују колективни интереси или права ради заштите којих је та тужба поднесена, ако посебним прописом није другачије одређено.

Члан 453ђ.

У пресуди којом прихвата захтјева из тужбе из члана 453а. став 1. овог закона суд може одлучити да жалба не задржава извршење или одредити краћи рок од прописаног за испуњење чинидби које су наложене туженом.

Члан 453е.

Прије покретања или током поступка покренутог тужбом из члана 453а. став 1. овог закона суд може, на приједлог тужиоца, одредити судске мјере обезбјеђења предвиђене овим законом, ако тужилац учини вјероватним:

1) да је тужени поступао на начин којим је повриједио или озбиљно угрозио колективне интересе или права чија се заштита тражи тужбом и

2) да је одређивање мјере потребно ради отклањања опасности наступања ненадокнадиве штете или спречавања насиља.

Судском мјером обезбјеђења из става 1. овог члана може се затражити од суда да привремено утврди правила по којима ће тужени у обављању своје дјелатности поступати, у складу са затраженом измјеном, односно допуном његових правила или праксе.

Члан 453ж.

Физичко или правно лице које обавља одређену дјелатност у вези са којом лице овлашћено за подношење тужбе из члана 453а. став 1. овог закона тврди да се њоме повређују или угрожавају колективни интереси или права лица које је тај подносилац овлашћен да штити таквом тужбом овлашћено је да поднесе тужбу којом ће затражити да се утврди да одређеним поступањем, па и пропуштањима, не повређује, односно да не угрожава те колективне интересе или права, односно да их не повређује или угрожава на недопуштени начин. Тужилац у тој парници може затражити да се лицу овлашћеном за подношење тужбе из члана 453а. став 1. овог закона забрани одређено понашање, нарочито одређено иступање у јавности, накнаду штете, те објаву пресуде на трошак туженог, у средствима јавног информисања.

Тужбом из става 1. овога члана тужилац може обухватити као тужене и лица која су овлашћена да заступају овлашћено лице за подношење тужбе из члана 453а. став 1. овог закона или су чланови његових органа, али може обухватити и његове битне чланове који у његово име иступају у јавности.

Тужилац из става 1. овог члана може захтјева из ст. 1. и 2. овог члана истаћи и противтужбом у парници покренутој против њега тужбом из члана 453а. став 1. овог закона.

Тужилац из става 1. овог члана може затражити да се подносилац тужбе из члана 453а. став 1. овог закона и лица која су овлашћена да га заступају осуде на накнаду посебне штете у висини коју ће суд утврдити по слободној оцјени ако се покаже да је тужба из члана 453а. став 1. овог закона била очито неоснована и да су вођењем парнице поводом те тужбе, а нарочито њеним праћењем у средствима јавног информисања теже повријеђени углед и пословни интереси тог тужиоца.”.

Члан 108.

Послије члана 456. додаје се нови члан 456а, који гласи:

“Члан 456а.

Поступци у којима је до дана ступања на снагу овог закона донијета првостепена пресуда наставиће се према досадашњим прописима, а поступци у којима до дана ступања на снагу овог закона није донесена првостепена пресуда окончаће се према одредбама овог закона.”.

Члан 109.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске", осим одредаба чл. 61а. до 61ђ, које ступају на снагу 1. јануара 2015. године.

Број: 01-1525/13
27. јуна 2013. године
Бања Лука

Предједник
Народне скупштине,
Мр **Игор Радојичић**, с.р.